

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY 142A - TESHUVA OF THE MIND - SUPPLEMENT OU ISRAEL CENTER - FALL 2019

HILCHOT TESHUVA

A. על חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב

וידיוי ביום כיפור

One of the 'al chets' that we say on Yom Kippur is for 'timhon levav' - confusion of the mind.

B. יִכְכֶּה ה' בְּשִׁגְעוֹן וּבְעִרְוֹן וּבְתַמְהוֹן לִבָּב: רש"י - אוטס בלב אשטורדישו"ן זלע"ז [תדכמה]:

זברים כחיכ

The expression is from the Chumash in the Tochacha. Rashi defines it as 'blockage of the mind' - confusion or stupefaction.

- Many of the commentators on the vidui understand that this 'al chet' is referring also to confusion in hashkafa and emuna - our understanding of God and the manner in which He runs the world.

C. א כל אחד ואחד מבני האדם יש לו זכיות ועונות. מי שזכיותיו יתירות על עונותיו - 'צדיק'. ומי שעונותיו יתירות על זכיותיו - 'רשע'. מחצה למחצה - 'בינוני' ...

ב אדם שעונותיו מרובין על זכיותיו מיד הוא מת ברשעו שנאמר על רוב עונך

ה ... וכן כל הרשעים שעונותיהן מרובים דנין אותן כפי חטאיהם ויש להן חלק לעולם הבא. שכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא אף על פי שחטאו שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ארץ זו משל - כלומר ארץ החיים והוא העולם הבא. וכן חסידי אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא.

ו ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים: המינים, והאפיקורסין, והכופרים בתורה, והכופרים בתחיית המתים, ובביאת הגואל. המורדים, ומחטיאי הרבים, והפורשין מדרכי צבור, והעושה עבירות ביד רמה בפרהסיא כיהויקים, והמוסרים, ומטילי אימה על הצבור שלא לשם שמים, ושופכי דמים, ובעלי לשון הרע, והמושך ערלתו.

ח שלשה הן הנקראים אפיקורסין: ... והאומר שאין הבורא יודע מעשה בני האדם

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג

In the third chapter of Hilchot Teshuva, the Rambam explains that even those people who are 'reshaim' - meaning that the 'majority' of their spiritual reality is negative - still have a place in Olam Haba. However, some categories of people do NOT have a place in Olam Haba¹ due to the severity of their actions or beliefs. These include a person who says that God does not know the actions of every human being.

1. This is different from the consequence of 'karet' which applies to a number of mitzvot in the Torah - eg avoda zara, Shabbat, chametz on Pesach. The exact difference between karet in Olam Haba and losing a chelek in Olam Haba is beyond the scope of this shiur.